

Temat: Skąd czerpiemy przekonania?

Zadanie 1: Przeczytaj poniższą bajkę ze zbioru M. Piquemala, odpowiedz na pytania z „pracowni filozofa”.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KONIEC ŚWIATA

◊ Według bajki buddyjskiej opowiedzianej przez Thalię de Molènes w zbiorze *17 contes du bouddhisme* (17 bajek buddyjskich, 2000) ◊

Pewnego pięknego ranka zajacek wyszedł wcześniej ze swojej kotlinki i ujrzał na horyzoncie czerwone słońce podobne do ogromnej kuli ognia. Ponieważ był jeszcze trochę zaspany, tak ogromny blask go przeraził. „A może to ziemia płonie? A może to koniec świata?” Dokładnie w tej samej chwili z drzewa spadło jabłko i rozległ się hałas, który zabrzmiał dlań jak uderzenie pioruna. Tego już było za wiele. Natychmiast zaczął umykać co sił w nogach, wołając:

– Na pomoc! Na pomoc! Nadszedł koniec świata!

Po chwili wszystkie zające rzuciły się do ucieczki, pociągając za sobą inne zwierzęta, na które natknęły się po drodze.

– Dokąd biegniecie? Dokąd biegniecie? – pytały jelenie, dziki i bawoły.

– Szybko, szybko, trzeba uciekać! Ziemia się pali! To koniec świata!

Stado przerażonych zwierząt powiększało się bez ustanku, galopując na zachód w poszukiwaniu schronienia przed nie wiadomo jakim

zagrożeniem. W tym nieokreślonym pędzie wpadły na lwa, króla zwierząt*. I lew swoim grzmiącym głosem zdołał wreszcie je zatrzymać:

– Dokąd tak wszyscy pędzicie?

– Panie, pozwól nam – wyszeptało jedno ze zwierząt. – Trzeba uciekać. Nadszedł koniec świata.

– Kto tak powiedział?

– Widzieliśmy, Panie!

– Kto widział?

Wtedy zajacek ośmielił się wystąpić:

– Ja, Wasza Wysokość. Wychojąc z kotlinki, zobaczyłem wielki blask i usłyszałem wielki huk.

Lew uspokoił zwierzęta i powiedział je wszystkie aż do jamki zajęcia.

Kolejne jabłko spadło z drzewa i zajacek podskoczył ze strachu.

– A więc to jest ten twój koniec świata?

I wszystkie zwierzęta zaśmiały się z całego serca.

Jednakże lew je pouczył:

– Następnym razem niech każde z was wierzy jedynie temu, co zobaczy na własne oczy.

W PRACOWNI FILOZOFA

Bajka o przerażonym zającu miała swój odpowiednik w rzeczywistości. W październiku 1938 roku podczas audycji radiowej będącej adaptacją książki science fiction H.G. Wellsa

Wojna światów, Amerykanin Orson Welles ogłosił lądowanie Marsjan na Ziemi. Wybuchła powszechna panika... i wielu słuchaczy przerażonych wiadomością opuściło swoje domostwa.

Czy przydarzyło się wam kiedyś, jak zającowi w tej opowieści, że przejęliście się czymś niezmiernie blahym?

Czy macie taki odruch, kiedy opowiadają wam o nieprawdopodobnych zdarzeniach, żeby się zastanowić, czy to nie plotka, i sprawdzić, czy źródło informacji jest wiarygodne, a fakty prawdziwe?

* Zgodnie z tradycją lew symbolizuje Buddę, czyli „Przebudzenie”.

Zadanie 2: Zastanawiając się nad tym, skąd czerpiemy wiedzę prawdziwą i jak odróżniamy ją od opinii lub plotki, warto zastanowić się głęboko nad tym, skąd czerpiemy przekonania. W tym celu zachęcam do wykonania poniższego, filozoficznego zadania, zgodnie z instrukcją.

1. Wybierz jeden z otaczających Cię przedmiotów, napisz jak się nazywa: .....
2. Wymień jak najwięcej argumentów, które potwierdzają, że Ty nie jesteś tym przedmiotem.
3. Uporządkuj te argumenty wpisując je do poniższej tabelki... Nie przejmuj się, jeśli pojawią się problemy. Wykonaj zadanie tak, jak potrafisz, a ja dopowiem resztę w informacji zwrotnej.

Własne doświadczenie:	Autorytet (inne osoby, wiedza naukowa, obyczajowa, religijna itp.)	Rozumowanie (do pewnego przekonania skłania nas to, że uznaliśmy już za prawdę coś innego).

Dla chętnych: W oparciu o tabelkę z zadania drugiego napisz, które źródła wiedzy (własne doświadczenie, autorytet, rozumowanie) uważasz za najważniejsze? Mówiąc konkretniej, co Cię najbardziej przekonuje, kiedy podejmujesz jakąś decyzję? Wyobraź sobie na przykład, że kupujesz rower... Masz już pewne doświadczenie (jeździłeś na więcej niż jednym rowerze), znajomi polecają Ci konkretne modele, analizujesz też to zagadnienie pod kątem własnych potrzeb - który z tych czynników ma na Ciebie największy wpływ podczas podejmowania decyzji? Swoje zdanie uzasadnij.